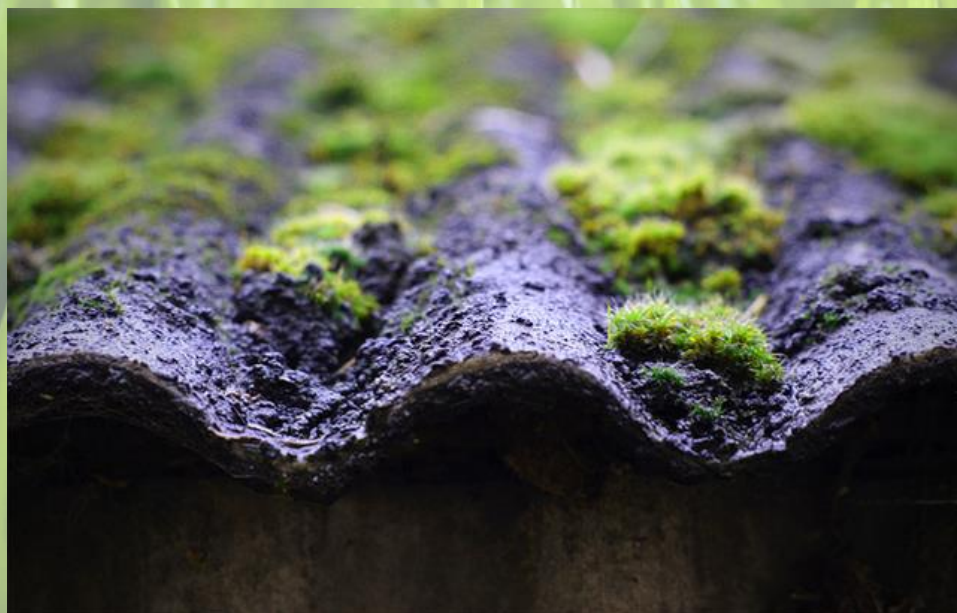

Usuwanie wyrobów zawierających azbest

**WFOŚiGW w Zielonej Górze
kwiecień, 2016 r.**

Usuwanie azbestu

Realizacja Programu priorytetowego **NFOŚiGW pn.: SYSTEM – Wsparcie działań ochrony środowiska i gospodarki wodnej realizowanych przez WFOŚiGW. Część 1) Usuwanie wyrobów zawierających azbest**

1. W celu realizacji postanowień „Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009 – 2032” Wojewódzki Fundusz w porozumieniu z NFOŚiGW od sześciu lat realizuje na terenie województwa lubuskiego Program „Usuwania wyrobów zawierających azbest”.
2. Celem Programu jest unieszkodliwienie oraz zabezpieczenie jak największej ilości odpadów zawierających azbest.
3. Zgodnie z aktualnymi danymi pochodzącymi z Bazy azbestowej na terenie województwa zinwentaryzowanych zostało 67,9 tys. Mg wyrobów zawierających azbest, z czego unieszkodliwionych zostało 8,8 tys. Mg, a do unieszkodliwienia pozostało 59,2 tys. Mg, tj. 87 %.

Usuwanie azbestu – szkodliwość azbestu

Włókna i wyroby zawierające azbest odznaczają się dużą odpornością na działanie czynników chemicznych, ścieranie i wysoką temperaturę. Ze względu na słabe przewodnictwo ciepła i prądu azbest był stosowany jako **materiał izolacyjny**. Dzięki ogniotrwałości i izolacyjności termicznej stosowano go do **wyrobu tkanin i farb ogniotrwałych**. Produkowano z niego również niepalne **materiały budowlane**, takie jak pokrycia dachowe i rury oraz utwardzano drogi i place.

Obecnie azbest zaliczany jest do 10-ciu najgroźniejszych zanieczyszczeń na Ziemi. Ich szkodliwe działanie może się ujawnić nawet po wielu latach, np. nowotwory mogą rozwijać się **20–30, a nawet 50 lat** od momentu narażenia organizmu na wdychanie włókien azbestu. Z powodu występowania azbestu każdego roku na świecie **umiera ok. 100 tysięcy osób**.

Wielkość zagrożenia zdrowia zależna jest od rodzaju azbestu, wielkości włókien i ich stężenia w powietrzu oraz czasu narażenia. Największe zagrożenie stanowią **włókna występujące w trwałej postaci**. Wdychane do płuc włókna są pochłaniane przez komórki układu odpornościowego, jednak ze względu na swoją długość nie mieszczą się w komórce, wystając z niej, powodują wyciek jej zawartości, wnikanie ewentualnych toksyn, a ostatecznie obumarciu komórki. Efektem jest powstawanie zbliznowaceń lub indukcja procesu nowotworowego.

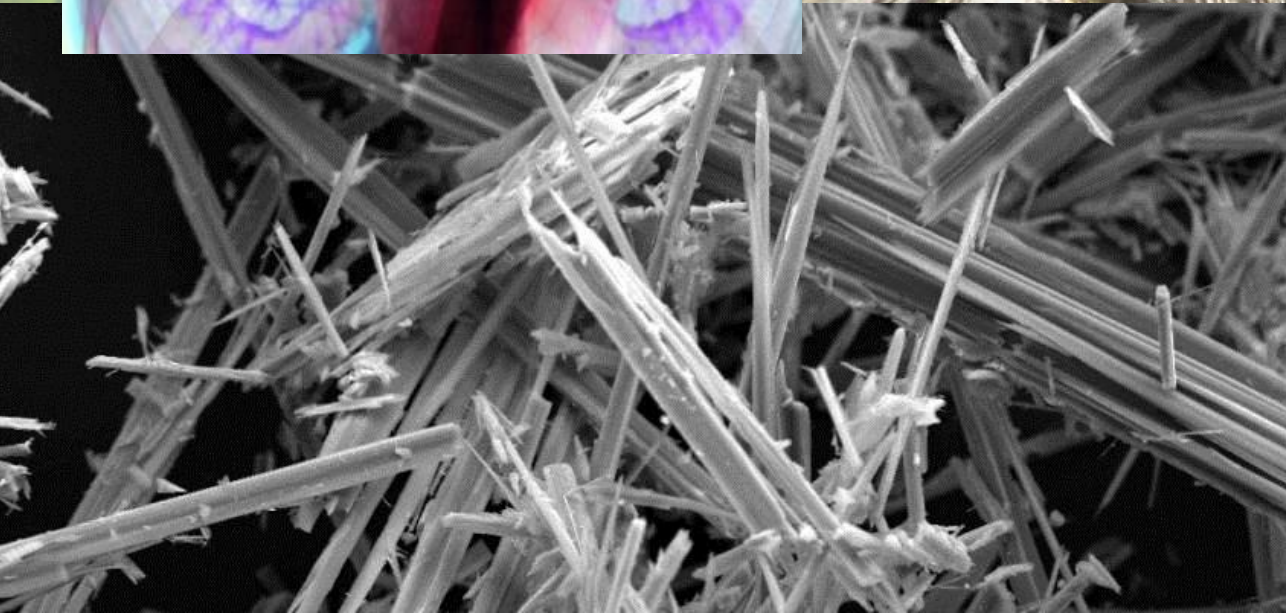
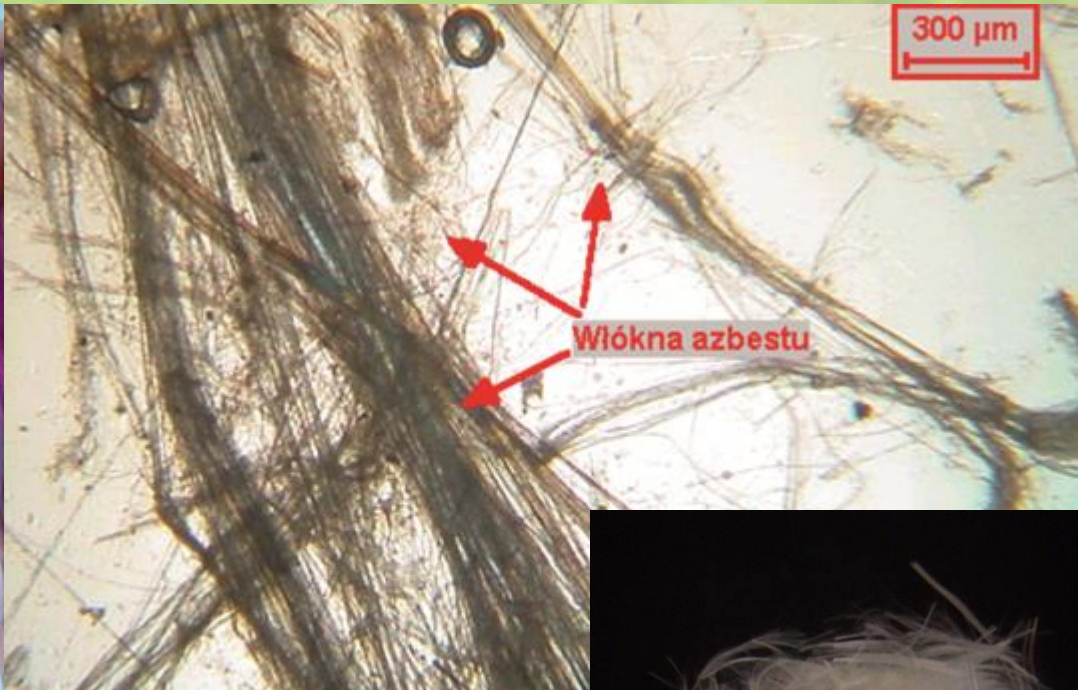
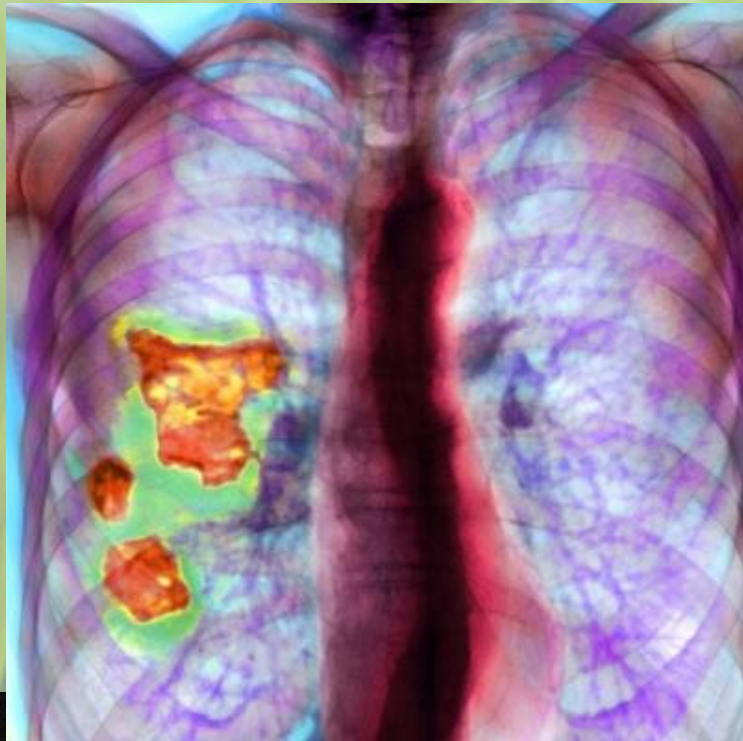
Usuwanie azbestu – szkodliwość azbestu

Narażenie na pył azbestowy może być przyczyną następujących chorób układu oddechowego (**choroby zawodowe**):

- **pylica azbestowa (azbestoza)** – zwłóknienie tkanki płucnej, będące nieuleczalną chorobą zawodową występującą u osób narażonych długotrwale na wysokie stężenia pyłu azbestowego prowadzącą do niewydolności oddechowej,
- **łagodne zmiany opłucnowe** – występują pod postacią zgrubień, blaszek lub blizn będących skutkiem zwłóknienia tkanki płucnej,
- **rak płuca** – najczęściej występujący nowotwór złośliwy powodowany przez azbest,
- **rak oskrzela, międzybłoniak opłucnej** – rzadko występujący nowotwór złośliwy spowodowany długotrwałym narażeniem nawet na nieduże stężenia włókien azbestu,
- **przewlekłe obturacyjne zapalenie oskrzeli.**

Podejrzewa się, że azbest może być również przyczyną takich schorzeń jak **nowotwory krtani, żołądka i jelit, trzustki, jajnika, czy chłoniaki.**

Usuwanie azbestu – szkodliwość azbestu

Usuwanie azbestu – akty prawne

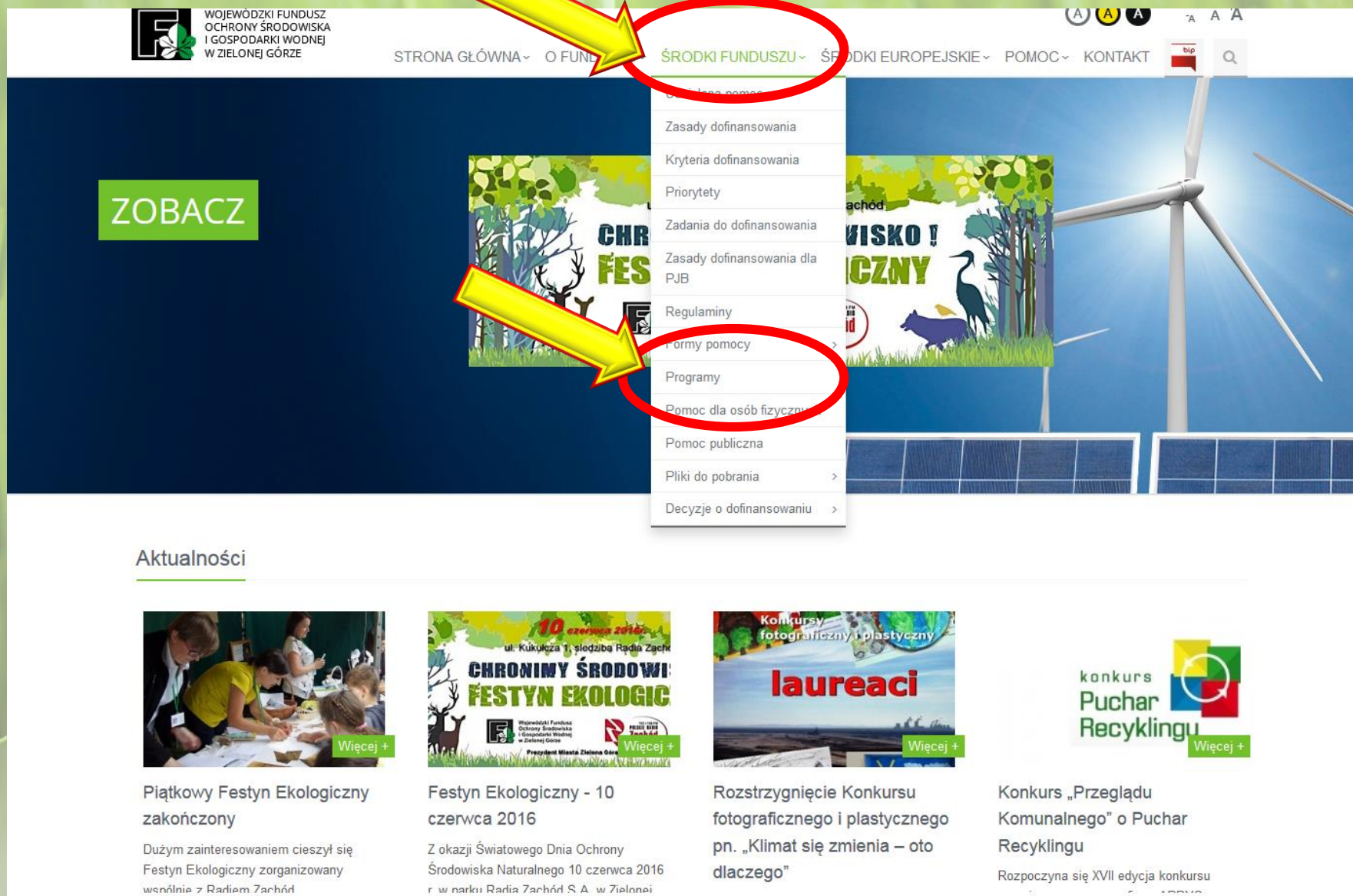
1. Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz.U. 2011 nr 8 poz. 31 ze zm.)
2. Ustawa z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest (tekst jedn. Dz.U. 2004 nr 3 poz. 20 ze zm.)
3. Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 kwietnia 2004 r. w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz.U. 2004 nr 71 poz. 649 ze zm.)
4. Rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 14 października 2005 r. w sprawie zasad bezpieczeństwa i higieny pracy przy zabezpieczaniu i usuwaniu wyrobów zawierających azbest oraz programu szkolenia w zakresie bezpiecznego użytkowania takich wyrobów (Dz.U. 2005 nr 216 poz. 1824 ze zm.)
5. Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 13 grudnia 2010 r. w sprawie wymagań w zakresie wykorzystywania wyrobów zawierających azbest oraz wykorzystywania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których były lub są wykorzystywane wyroby zawierające azbest (Dz.U. 2011 nr 8 poz. 31)

Usuwanie azbestu – dokumenty podstawowe

1. Program NFOŚiGW pn.: Gospodarowanie odpadami innymi niż komunalne - Usuwanie wyrobów zawierających azbest
2. Zasady dofinansowania przez WFOŚiGW w Zielonej Górze przedsięwzięć związanych z realizacją gminnych programów usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest przy udziale środków NFOŚiGW udostępnionych w ramach Programu pn.: Gospodarowanie odpadami innymi niż komunalne - Usuwanie wyrobów zawierających azbest
3. Uszczegółowienie - Warunki dofinansowania przez WFOŚiGW w Zielonej Górze przedsięwzięć związanych z realizacją gminnych programów usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest przy udziale środków NFOŚiGW

www.wfosigw.zgora.pl

WOJEWÓDZKI FUNDUSZ OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ W ZIELONEJ GÓRZE

STRONA GŁÓWNA ~ O FUNDUSZU ~ **ŚRODKI FUNDUSZU** ~ ŚRODKI EUROPEJSKIE ~ POMOC ~ KONTAKT

ZOBACZ

- Zasady dofinansowania
- Kryteria dofinansowania
- Priorytety
- Zadania do dofinansowania
- Zasady dofinansowania dla PJB
- Regulaminy
- Formy pomocy
- Programy**
- Pomoc dla osób fizycznych
- Pomoc publiczna
- Pliki do pobrania
- Decyzje o dofinansowaniu

Aktualności

Piątkowy Festyn Ekologiczny zakończony

Dużym zainteresowaniem cieszył się Festyn Ekologiczny zorganizowany wędlnie z Radiem Zachód

Festyn Ekologiczny - 10 czerwca 2016

Z okazji Światowego Dnia Ochrony Środowiska Naturalnego 10 czerwca 2016 r. w narku Radia Zachód S.A. w Zielonej Górze

Rozstrzygnięcie Konkursu fotograficznego i plastycznego pn. „Klimat się zmienia – oto dlaczego”

Konkurs „Przeglądu Komunalnego” o Puchar Recyklingu

Rozpoczyna się XVII edycja konkursu

fppt.com

WOJEWÓDZKI FUNDUSZ
OCHRONY ŚRODOWISKA
I GOSPODARKI WODNEJ
W ZIELONEJ GÓRZE

STRONA GŁÓWNA ~ O FUNDUSZU ~ **ŚRODKI FUNDUSZU** ~ ŚRODKI EUROPEJSKIE ~ POMOC ~ KONTAKT

Strona główna / Środki Funduszu

Programy

Program priorytetowy AZBEST 2016

2016-04-12

Pełna informacja o Programie priorytetowym AZBEST 2016 ...

[Więcej »](#)

Program udzielania dofinansowania w roku 2017 w formie pożyczek płatniczych

2016-03-22

Rada Nadzorcza WFOŚiGW w Zielonej Górze uchwałą nr 000/19/16 z dnia 10 czerwca 2016 roku przyjęła "Program udzielania dofinansowania w roku 2017 w formie pożyczek płatniczych dla przedsięwzięć, które uzyskały bezzwrotne wsparcie środkami zagranicznymi".

[Więcej »](#)

Nabór wniosków w ramach Programu Kawka na lata 2016-2018

2015-10-23

Fundusz ogłasza wstępny nabór wniosków o dofinansowanie na lata 2016 – 2018 w ramach Programu WFOŚiGW Kawka...

Najnowsze programy

Program priorytetowy AZBEST 2016

Program udzielania dofinansowania w roku 2017 w formie pożyczek płatniczych

Nabór wniosków w ramach Programu Kawka na lata 2016-2018

Program na przedsięwzięcia związane z opracowaniem Planów Gospodarki Niskoemisyjnej

Program udzielania dofinansowania w roku 2016 w formie pożyczek płatniczych

Usuwanie azbestu - zasady

1. Wnioskodawcy – wyłącznie jednostki samorządu terytorialnego
2. Obszar – teren całej gminy/miasta
3. Rodzaj nieruchomości - wszystkie nieruchomości bez względu na ich formę własności (mieszkańcy, jak również spółki, stowarzyszenia, wspólnoty mieszkaniowe, podmioty użyteczności publicznej)
4. Forma: dotacja do 100 % kosztów kwalifikowanych
5. **Koszty kwalifikowane** - koszty demontażu, zbierania, transportu i unieszkodliwienia lub zabezpieczenia odpadów zawierających azbest
6. Kwota dofinansowania nie może przekroczyć kosztu jednostkowego w wysokości 800 zł/Mg unieszkodliwionych odpadów zawierających azbest

Usuwanie azbestu - zasady

7. Udzielenie dofinansowania przez Fundusz następuje na zasadzie refundacji kosztów kwalifikowanych poniesionych w ramach realizacji przedsięwzięcia (po podpisaniu umowy z Funduszem i złożeniu wniosku o wypłatę środków).
8. W przypadku powstania konieczności pozyskania dodatkowych środków na zbilansowanie kosztów kwalifikowanych realizacji przedsięwzięcia w ramach Programu istnieje możliwość uzyskania na ten cel pożyczki ze środków Funduszu.
9. W przypadku pojawienia się wolnych środków finansowych na realizację Programu, Fundusz może zorganizować dodatkowy nabór wniosków, o którym poinformuje na swojej stronie internetowej.

Usuwanie azbestu - procedura

1. Do 31 stycznia - wstępny wniosek o dofinansowanie.
2. Realizacja zadania przez Gminę – wybór wykonawcy, podpisanie umowy z wykonawcą, odbiór zadania – termin do 31 sierpnia 2016 r.
3. Do 10 września 2016 r. ostateczny wniosek wraz z załącznikami (Lista załączników do wniosku na stronie Funduszu!) w oparciu o rzeczywiste koszty realizacji zadania wynikające z umowy z wykonawcą (bądź aneksu do umowy) i faktury za wykonane prace.
4. Weryfikacja wniosku przez Fundusz, przyznanie dofinansowania i podpisanie umowy dotacji (umowa przesłana do Gminy).
5. Wypłata środków (wniosek o wypłatę środków – formularz Funduszu należy złożyć do 16 listopada 2016 r.) na podstawie zawartej umowy dotacji realizowana jest w terminie do 30 listopada 2016 r.
6. Rozliczenie zadania – data określona w umowie o dofinansowanie, formularz Funduszu dostępny na stronie internetowej.

Usuwanie azbestu – procedura 2016 r.

Lp.	Etap	Termin
1.	Wniosek wstępny z załącznikami: gminny program usuwania azbestu i inwentaryzacja	31 stycznia
2.	Informacja o przyznanym dofinansowaniu	luty
3.	Realizacja zadania (umowa z wykonawcą)	31 sierpnia
4.	<u>Wniosek ostateczny z załącznikami *</u> UWAGA! Zmiana dokumentów!	<u>10 września</u>
5.	Umowa o dofinansowanie	wrzesień-październik
6.	<u>Wniosek o wypłatę środków</u> UWAGA! Zmiana dokumentów!	<u>16 listopada</u>
7.	Wypłata środków przez Fundusz	30 listopada
8.	Rozliczenie zadania UWAGA! Zmiana dokumentów!	umowa

* Załączniki do wniosku ostatecznego – 10 WRZEŚNIA

A. DOKUMENTY DOTYCZĄCE WNIOSKODAWCY

1. Oświadczenie Skarbnika Gminy ze wskazaniem, w którym miejscu uchwały budżetowej zostało ujęte zadanie.
2. Oświadczenie Skarbnika Gminy ze wskazaniem nazwy banku oraz numeru rachunku bankowego, na który należy przekazać kwotę dotacji w drodze refundacji (oryginał).
3. Opinia Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska (korzystanie ze środowiska)
4. Opinia Zarządu Województwa Lubuskiego (korzystanie ze środowiska)
5. W przypadku ubiegania się o pożyczkę ze środków Funduszu - Uchwała Rady Gminy w sprawie zaciągnięcia pożyczki ze środków finansowych pozostających w dyspozycji Wojewódzkiego Funduszu; uchwała winna jasno określać zadanie, które będzie realizowane ze środków w ten sposób uzyskanych przez Gminę (kopia poświadczona za zgodność z oryginałem).

* Załączniki do wniosku ostatecznego – 10 WRZEŚNIA

B. DOKUMENTY DOTYCZĄCE REALIZACJI ZADANIA

1. Oświadczenie o realizacji zadania zgodnie z przepisami prawa budowlanego (wzór nr 9)
2. Umowa z wykonawcą z załącznikami (kopia)
3. Kosztorys ofertowy lub oferta (kopia)
4. Karta efektu rzeczowego i ekologicznego zadania (wzór)
5. Protokoły odbioru prac pomiędzy właścicielami nieruchomości i wykonawcą (kopie)
6. Protokół odbioru końcowego zadania pomiędzy Gminą i wykonawcą (kopia)
7. Karty przekazania odpadów na składowisko odpadów niebezpiecznych (kopie)
8. Zbiorcze zestawienie kart przekazania odpadów (w wersji drukowanej i elektronicznej), (wzór nr 11)
9. Sprawozdanie z wykazem nieruchomości, z których usunięto azbest (wzór nr 10)
10. Faktury i rachunki (kopie)

Wniosek o dofinansowanie

Najczęściej popełniane błędy

1. Brak **formularza** wniosku
2. Brak **daty** sporządzenia wniosku
3. Niezaktualizowane dane (dane z wniosku wstępnego składanego w styczniu)
4. Błędnie określony **koszt jednostkowy** (określamy dla sumarycznej masy odpadów i kosztu całkowitego bez podziału na demontaż i bez demontażu)
5. Brak **spójności** z załącznikami do wniosku – wszystkie dane muszą być tożsame
6. Termin złożenia kompletnego wniosku – **10 września**
7. Brak potwierdzenia kopii za zgodność z oryginałem (osoba upoważniona lub posiadająca pisemne upoważnienie)

Uwaga dodatkowa

Prosimy o nieumieszczanie dokumentów w koszulkach, dodatkowych teczkach itp.

Usuwanie azbestu – obszary problemowe

wyciąg z wniosku:

Sposób określenia planowanego efektu ekologicznego (podać wartość przelicznika masowego w kg/m^2)

Lp.	Wyszczególnienie	J.m.	Oznaczenie	Wartość
1.	Ilość usuniętego azbestu	m^2	A	1000
2.		Mg	B	12
3.	Przelicznik masowy	kg/m^2	$C = B/A \cdot 1000$	12

Przelicznik masowy zależy od rodzaju odpadów i kształtuje się zazwyczaj na poziomie min. $8,9 \text{ kg}/\text{m}^2$, max. $20,5 \text{ kg}/\text{m}^2$, średnio **$13,5 \text{ kg}/\text{m}^2$** .

Jednostkowy koszt unieszkodliwienia 1 Mg odpadów zawierających azbest (zł/Mg)
wyznaczony dla całego zadania (łącznej ilości usuniętych odpadów)

Lp.	Wyszczególnienie	J.m.	Oznaczenie	Wartość
1.	Koszt kwalifikowany	zł	A	10.000
2.	Ilość usuniętego azbestu	Mg	B	20
3.	Koszt jednostkowy	zł/Mg	$C = A / B$	500

np. usunięto 20 Mg z demontażem (koszt 12 tys. zł)
oraz 5 Mg bez demontażu (koszt 2,75 tys. zł)

$\text{koszt jedn.} = (12000 + 2750) / (20 + 5) = 590 \text{ zł}/\text{Mg}$

Usuwanie azbestu – obszary problemowe

wyciąg z wniosku:

C. CHARAKTERYSTYKA FINANSOWA ZADANIA

I. Źródła finansowania wydatków całkowitych (w złotych)

Źródło finansowania	Forma pomocy finansowej	Kwota wydatków całkowitych brutto	Kwota wydatków kwalifikowanych brutto
1. Krajowe środki publiczne			
1.1. budżet jednostek samorządu terytorialnego:			
1.1.1 gmina		0,01	0,01
1.1.2 inne			
1.2. inne krajowe środki publiczne			
1.2.1 WFOŚiGW	dotacja	5.000	5.000
	pożyczka		
1.2.2 NFOŚiGW	dotacja	5.000	5.000
2. Środki prywatne			
3. SUMA		10.000,01	10.000,01

10.000,01 zł (?)

WFOŚiGW (do 50%) – 5.000,00 zł

NFOŚiGW (do 50%) – 5.000,00 zł

0,01 zł - Gmina

Usuwanie azbestu – obszary problemowe

Efekt edukacyjny:

Zgodnie z obowiązującymi „Ogólnymi zasadami udzielania pomocy finansowej ze środków WFOŚiGW w Zielonej Górze” (§.6 p.3):

„Wnioskodawca jest zobowiązany do prowadzenia działań informacyjno-promocyjnych kierowanych do społeczeństwa, celem rozwijania właściwych postaw pro środowiskowych, w tym informowania o korzyściach ze stosowania rozwiązań proekologicznych, na które pozyskał środki pomocowe Funduszu”.

- **obowiązek prowadzenia takich działań** w trakcie realizacji każdego zadania, które uzyskało dofinansowanie z Funduszu
- rozliczenie zadania obejmować będzie również **przekazanie informacji do Funduszu** o prowadzonych przez Państwa działaniach informacyjno-promocyjnych, dotyczących zakresu zadania.
- **przykłady:** prezentacje na stronach internetowych Dotowanego, tematyczne publikacje w biuletynach samorządowych lub spotkania z mieszkańcami, informacje wywieszane na tablicach w gminie, wywiady i informacje w mediach lokalnych, informacje na temat usuwania azbestu na sesjach Rady Gminy, prowadzenie zajęć edukacyjnych o tematyce azbestowej w szkołach i placówkach gminnych, wśród dzieci i młodzieży oraz dorosłych.

Usuwanie azbestu – obszary problemowe

Wytyczne NFOŚiGW z dnia 14.04.2016 r.

"Wytyczne w zakresie realizacji przedsięwzięć polegających na usuwaniu wyrobów zawierających azbest - ze środków NFOŚiGW – WFOŚiGW"

1. Jeśli wybór Wykonawcy – zapytanie o cenę – obowiązek ogłoszenia w BIP
2. Weryfikacja przez Zamawiającego zgłoszenia przez Wykonawcę właściwym organom przystąpienia do prac – co najmniej 7 dni przed
3. Weryfikacja przez Zamawiającego uprawnień Wykonawcy do usuwania odpadów
4. Rozliczenie zadania – protokół zgodnie ze wzorem do wytycznych, karty przekazania odpadów
5. Rozliczenie zadania – przedłożenie w WFOŚiGW:
 - Zgłoszenie Wykonawcy przystąpienia do prac
 - Szczegółowy harmonogram prac Wykonawcy
 - Oryginał Protokołu odbioru
 - Oryginał Kart przekazania odpadów
 - Kopia Polisy ubezpieczeniowej Wykonawcy (UWAGA! Dokument ten nie jest wymagany – informacja z NFOŚiGW z dnia 17.06.2016 r.)

UWAGA!

Obowiązek stosowania wytycznych od roku 2017

Usuwanie azbestu – obszary problemowe

1. Inwentaryzacja azbestu - dokumentacja
2. Podstawy realizacji (zasady Funduszu, obowiązujące przepisy, regulaminy Gminy)
3. Ilość azbestu zinwentaryzowana a rzeczywista
4. Okres realizacji (warunki pogodowe)
5. Informowanie Funduszu o rzeczywistych kosztach zadania
6. Współpraca Fundusz – Gmina – właściciele nieruchomości

Przed wszystkim efekt ekologiczny!

Realizacja Programu (lata 2011-2015)

1. W Programie dotychczas wzięło udział **60 gmin** z terenu województwa, z którymi podpisane zostały 160 umowy o dofinansowanie na łączną kwotę ok. **6,0 mln zł.**

Realizacja zadań w latach 2011-2015 pozwoliła na usunięcie odpadów azbestowych o łącznej masie blisko **11,2 tys. Mg**. Najwięcej odpadów zostało usuniętych z terenu **Gminy Sulęcín – ok. 760 Mg**.

Gminy, które od roku 2011 corocznie realizują Program: Brody, Bytom Odrzański, Dąbie, Kargowa, Gm. Nowa Sól, Siedlisko.

2. W roku 2015 w Programie udział wzięło 58 gmin. Dofinansowanie wyniosło 2,03 mln zł. Realizacja Programu w roku 2015 umożliwiła usunięcie ok. 4,2 tys. Mg azbestu.

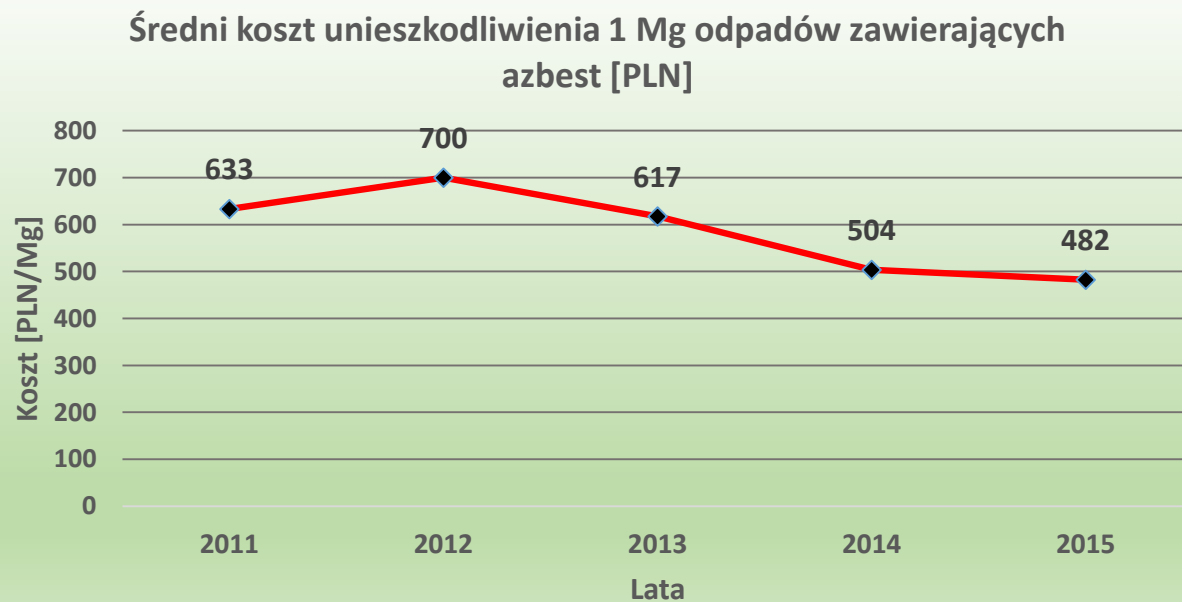
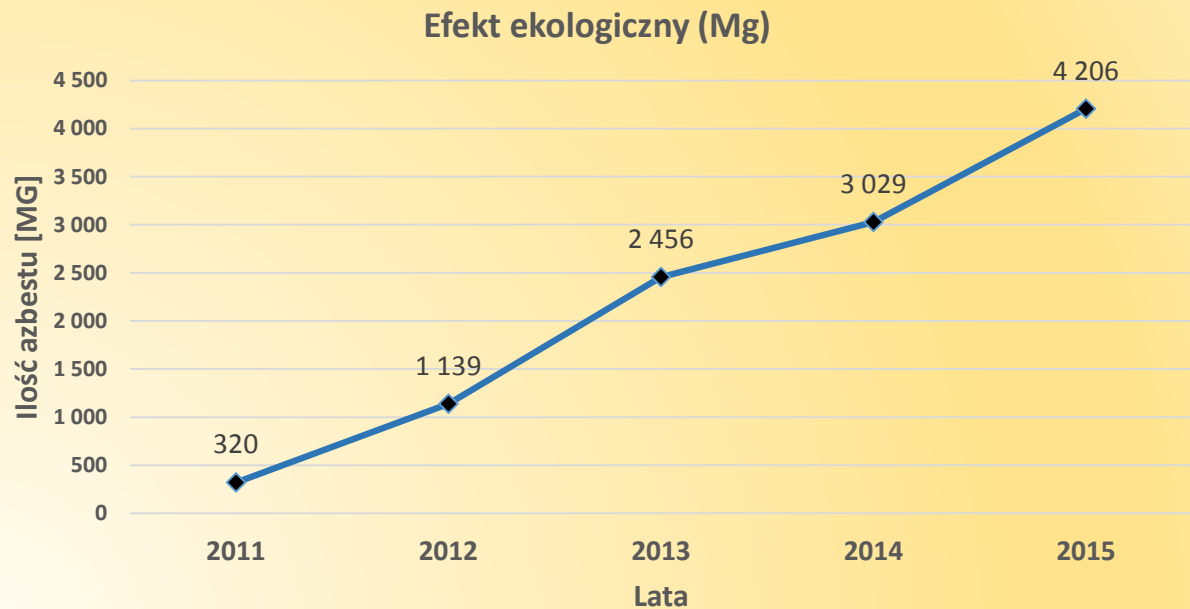
a) przelicznik masowy:

min. 8,9 kg/m², max. 20,5 kg/m², średnio **13,5 kg/m²**

b) koszt jednostkowy:

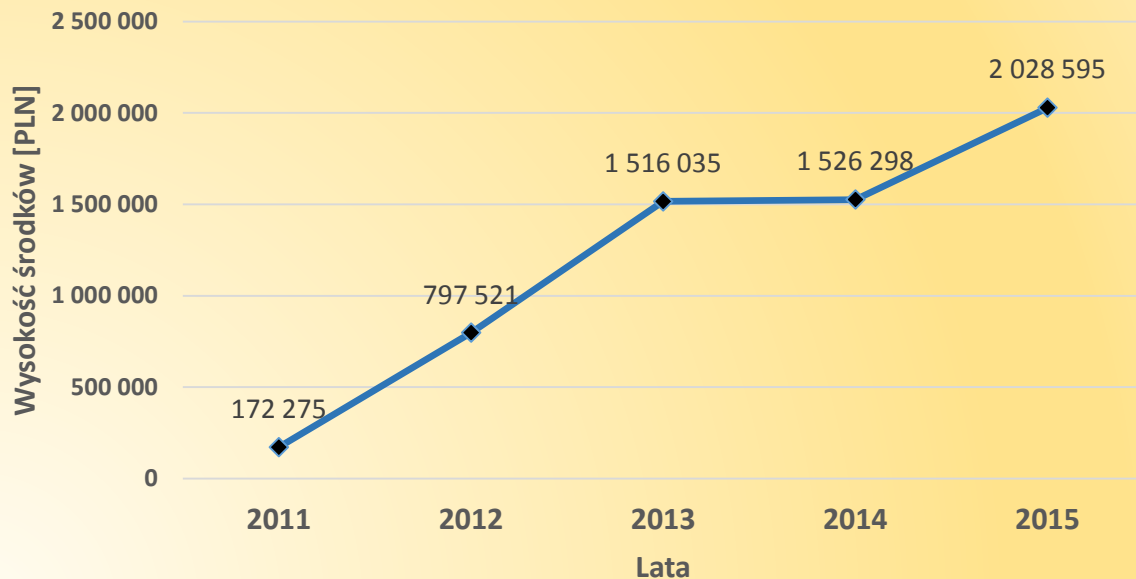
min. 320 zł/Mg, max. 800 zł/Mg, średnio **542 zł/Mg**

Realizacja Programu (lata 2011-2015)

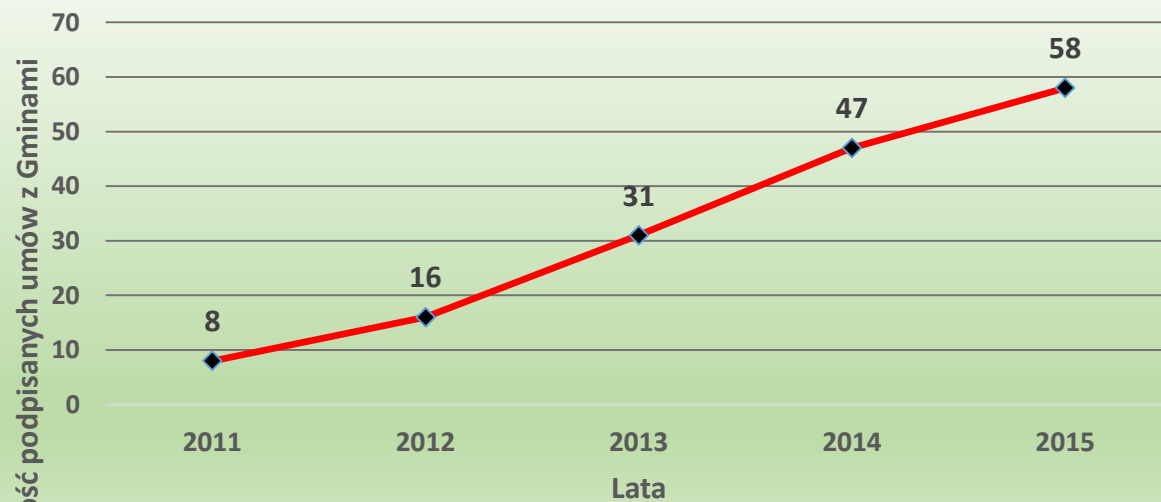

Realizacja Programu (lata 2011-2015)

Łączne wykorzystanie środków (NFOŚiGW i WFOŚiGW)

Liczba Gmin biorących udział w Programie

Realizacja Programu – lata kolejne

1. Program obowiązywał będzie w latach **2015-2022**.
2. Fundusz zawarł umowę z NFOŚiGW na realizację Programu w latach **2016 – 2017**.
3. Na realizację Programu przeznaczone zostaną środki finansowe w wysokości **do 4,04 mln zł** (2,68 mln zł w roku 2016 i 1,36 mln zł w roku 2017).
4. Planowany do uzyskania efekt ekologiczny wynosi **4,2 tys. Mg** odpadów zawierających azbest.

Realizacja Programu – rok 2016

1. Łączne zapotrzebowanie zgłoszone we wnioskach wstępnych wynosi 4,065 mln zł (66 % dostępnych środków) – 69 Gmin
2. Planowany efekt ekologiczny – 5,5 tys. Mg azbestu
3. Oszczędności zostaną przekazane dla Gmin, którym zabrakło środków
4. Planowany do uzyskania efekt ekologiczny wynosi **4,2 tys. Mg** odpadów zawierających azbest.

Realizacja Programu – informacje dodatkowe

Ministerstwo Rozwoju wspiera realizację zadań wynikających z „Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032”. Co roku ogłasza konkurs na dofinansowanie działań związanych z usuwaniem azbestu. W tegorocznym, wnioski przyjmowane były do 1 kwietnia 2016 r.

Konkurs skierowany jest do jednostek samorządu terytorialnego.

Oferty można składać na zadania w bloku:

- 2 – działania edukacyjno-informacyjne
- 3 – w zakresie usuwania wyrobów zawierających azbest, na **opracowywanie programów usuwania azbestu, wykonanie lub aktualizację ich inwentaryzacji.**

Koniecznym warunkiem uzyskania dotacji jest udział własny w wysokości 20% wartości zadania oraz wybranie podwykonawcy zadania na etapie składania oferty.

W bieżącym roku dofinansowanie w naszym województwie uzyskały Gminy Ośno Lubuskie i Nowogród Bobrzański – aktualizacja inwentaryzacji.

Dziękuję za uwagę!

Alicja Koszewar

tel. 68 419 6937

e-mail: akoszewar@wfosigw.zgora.pl